

Република Македонија
УПРАВА ЗА ЈАВНИ ПРИХОДИ

Генерална Дирекција
Единица за професионални стандарди
Број 11 - 667/1
Скопје, 24.01.2012 година

УПАТСТВО

за Анти – коруптивно однесување на вработените во Управата за јавни приходи

Скопје, Јануари 2012 година

СОДРЖИНА

1	ВОВЕД.....	3
2	ШТО Е КОРУПЦИЈА.....	3
3	РИЗИЦИ ОД КОРУПЦИЈА.....	4
4	АНТИ – КОРУПТИВНО ОДНЕСУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ	5
5	НАСОКИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ ВО СЛУЧАЈ ДА СЕ СООЧАТ СО СИТУАЦИЈА НА КОРУПЦИЈА.....	7
6	ПОСЛЕДИЦИ ОД КОРУПТИВНО ОДНЕСУВАЊЕ.....	6
7	ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ	6

Врз основа на член 11 став 1 од Законот за Управата за јавни приходи (Службен весник на Р.М., број 81/05....145/10), Генералниот директор на Управата за јавни приходи го донесе следново УПАТСТВО за Анти-коруптивно однесување на вработените во Управата за јавни приходи.

1 ВОВЕД

Корупцијата одсекогаш представувала и претставува сериозен проблем на општеството и во таа смисла една од најголемите пречки за економски раст и развој. Постојат многу примери на земји кои се нашле во големи економски потешкотии заради корупција во даночната администрација.

Корупцијата во даночната администрација ги намалува јавните приходи, влијае на квалитетот на услугите и административната ефикасност, создавајќи слика за слаба даночна администрација која не е транспарентна и одговорна. На даночната администрација мора да и се верува и граѓаните мора да знаат дека секој даночен обврзник го плаќа својот данок на одговорен начин. Ако ова не е случај доброволното плаќање на данок ќе биде значајно намалено при што даночните обврзници ќе сметаат дека неплаќањето на данок е ризик кој вреди да се превземе.

УЈП непрекинато работи на создавање на услови за нула толеранција на корупцијата и ги превзема сите потребни чекори за имплементација на ваквиот пристап. Јасна анти-коруптивна заложба праќа силен сигнал до даночните обврзници. Покрај ова, јавната доверба во УЈП и нејзиниот неспорен интегритет се основа и суштина на нејзиното делување и обврска на сите вработени да се придржуваат кон создадените вредности и кон извршувањето на задачите на одговорен, транспарентен и етички начин.

Со оваа Упатство се пропишува начинот на кој вработените во УЈП ќе се стекнат со подобро разбирање на корупцијата и ќе бидат упатени кон постапките за нејзино избегнување. Наменето е за подигање на свеста на вработените, за превенција на разни видови на коруптивните практики, зајакнување на анти-коруптивното однесување и за мотивирање на вработените да учествуваат во зголемувањето на интегритетот и угледот на УЈП.

Исто така ова упатство има за цел да ги обезбеди вработените со доволно информации во врска со појавните облици на корупцијата и да им даде насоки како да се справат со ситуации во кои можат да бидат изложени на коруптивни појави.

2 ШТО Е КОРУПЦИЈА

Под корупција се подразбира искористување на функцијата, јавното овластување, службената должност и положба за остварување на каква и да било корист за себе или за друг.

Корупцијата може да се јави во повеќе облици и тоа:

- ♦ Услуги
Корупцијата често почнува со примање на мали услуги на даночните службеници од даночните обврзници кои создаваат ситуација кога за возврат исто така се очекува услуга. Ова е потоа тешко да се одбие иако веќе изгледа лошо за даночниот службеник. Следат поголеми барања така што тоа станува корупција од големи размери. Запомнете – не постои бесплатен ручек. Внимавајте да не се најдете во ситуација каде што се креираат очекувања. Даночните службеници може да се фатат во мрежата на корупција од која е тешко да се избега
- ♦ Подмитување
Претставува ветување, нудење или давање на корист која несоодветно влијае на акциите или одлуките на вработените. Користа може да се однесува на јавниот службеник, физичко или на правно лице
- ♦ Олеснување на плаќањата
Се однесува на релативно мали плаќања кои се прават према јавните службеници со цел да се добие или забрза услугата која ја дава јавниот службеник
- ♦ Измама
Опфаќа активности или однесување на јавниот службеник, физичко или правно лице кое измамува друго лице со цел да се обезбеди финансиска или друга корист
- ♦ Проневера
Опфаќа незаконско присвојување на ресурси од страна на лица кои се одговорни за чување на истите
- ♦ Изнудување
Вклучува принудување на физичко или правно лице да обезбеди некаква корист за јавниот службеник во замена за делување или неделување на одреден начин

- ◆ Злоупотреба на положба
Опфаќа користење на службената положба од страна на јавниот службеник за остварување на несоодветна корист за друг јавен службеник, правно или физичко лице.
- ◆ Конфликт на интереси
Подразбира судир на јавните овластувања и должности со приватниот интерес на службеното лице, во кој службеното лице има приватен интерес што влијае или може да влијае врз вршењето на неговите јавни овластувања и должности
- ◆ Противправно (коруптивно) стекнување со имот
Опфаќа состојба кога ќе се утврди дека имотот на јавниот службеник значително ги надминува неговите легални и пријавени за оданочување приходи со што е направено прикривање на неговите виститски извори што е спротивно на законската должност за пријавување на имотната состојба

3 РИЗИЦИ ОД КОРУПЦИЈА

Корупцијата за вработените во Управата за јавни приходи носи одредени ризици со кои тие може да се соочат, како што се:

- ◆ Ризик од поведување на дисциплинска постапка и евентуално губење на работното место;
- ◆ Ризик од нарушување на индивидуалното реноме на вработените;
- ◆ Ризик од нарушевање на угледот и имиџот на Управата за јавни приходи;
- ◆ Ризик од губење на јавната доверба во институцијата;
- ◆ Ризик од кривично гонење;
- ◆ Ризик од финансиски потешкотии ако се докаже вина за коруптивно однесување и губење на работното место;
- ◆ Ризик од губење на семејството и пријателите;
- ◆ Ризик од неможност да се добие ново вработување заради криминално досие;

4 АНТИ - КОРУПТИВНО ОДНЕСУВАЊЕ НА ВРАБОТЕНИТЕ

Вработените во Управата за јавни приходи се должни да промовираат и спроведуваат анти – коруптивно однесување кое опфаќа:

- ◆ чесно извршување на своите работни задачи;
- ◆ неприфаќање на нудење, давање, барање или примање на поткуп;
- ◆ непримање на подароци, награди, надоместоци, ветувања, услуги или некоја друга корист;
- ◆ неприфаќање на плаќања за услуги кои ги даваат вработените;
- ◆ неприфаќање на спонзорства;
- ◆ не злоупотребување на службените податоци;
- ◆ не злоупотребување на јавните набавки;
- ◆ пријавување на промените во имотната состојба;
- ◆ економично користење на државните средства кои несмеат да се користат за приватни цели или да се даваат на друг за користење;
- ◆ невршење на други дејности поврзани со остварување на профит и кои се неспоиви со службената должност;
- ◆ идентификување на судирот на интереси и постапување согласно законските прописи;

5 НАСОКИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ ВО СЛУЧАЈ ДА СЕ СООЧАТ СО СИТУАЦИЈА НА КОРУПЦИЈА

Доколку вработените во Управата за јавни приходи се соочат со ситуација на корупција потребно е да ги следат следните насоки:

- ◆ да превземат мерки за идентификација на понудувачот;
- ◆ љубезно да го одбијат предлогот за подмитување, олеснување на плаќањата, измама или било кој друг облик на корупција и да му укажат на понудувачот дека УЈП забранува и не толерира коруптивно однесување;
- ◆ да изготват записник за настанот и ако е можно да обезбедат и лице кое како сведок присуствувало на истиот;
- ◆ да го пријават настанот на претпоставениот раководител и до Единицата за професионални стандарди;

6 ПОСЛЕДИЦИ ОД КОРУПТИВНО ОДНЕСУВАЊЕ

Управата за јавни приходи ни во еден случај нема да толерира прекршување на Законската регулатива со која се регулира корупцијата, како и прекршување на интерните акти на Управата со кои се пропишува анти-коруптивното однесување на вработените. Во таа смисла секое прекршување ќе се третира сериозно за кое ќе бидат превземени соодветни санкции во зависност од тежината на престапот. Против вработените може да се поведат дисциплински постапки кои може да завршат и со отказ од работното место.

Придржувањето кон упатствата за анти-коруптивното однесување на вработените во Управата за јавни приходи ќе го следи Единицата за професионални стандарди.

7 ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

За примена на ова Упатство да се имаат предвид следните правни акти :

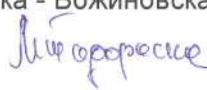
- ♦ Закон за Управата за јавни приходи ("Службен весник на РМ," број 81/05...145/10)
- ♦ Закон за спречување на корупцијата ("Службен весник на РМ," број 28/02...10/08)
- ♦ Закон за спречување на судирот на интереси ("Службен весник на РМ," број 128/09...10/08)
- ♦ Етичкиот кодекс на Управата за јавни приходи

Оваа Упатство се применува од денот на донесувањето.

Број 11-667/1
Скопје, 24.01.2012 година

Изготвил: м-р Јасмина Груевска - Божиновска

Одобрил: Митра Тодороска

Директор,
Горан Трајковски

